

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

สภทศวรรษแห่งการพัฒนาและท้าทาย

Anniversary of
Ombudsman Thailand
Good Governance Enhanced, Practices Advanced Globally

ผู้ตรวจการแผ่นดิน สองทศวรรษแห่งการพัฒนาและท้าทาย

ISBN	:	978-616-93433-1-8
พิมพ์ครั้งที่ 1	:	มกราคม 2563
จำนวนพิมพ์	:	1,000 เล่ม
จัดทำโดย	:	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เลขที่ 120 อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทร. 0-2141-9100 โทรสาร 0 -2143-8341
พิมพ์ที่	:	บริษัท พี.เอส.กรุ๊ป (1954) เลขที่ 12 ซอยสุกัญญกิจ แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800 โทร. 0-2587-0699, 0-2910-2950 086-475-1354 โทรสาร 0-2587-0699

เรื่องที่ 9

ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน นิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์

นิคมสร้างตนเองจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินการจัดสรรที่ดินให้สมาชิกที่อยู่อาศัย ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง และมีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินของตนเอง รวมทั้งพัฒนาสาธารณูปโภค พัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของสมาชิก ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สวัสดิการสังคม อีกทั้ง มีหน้าที่ในการสำรวจและจัดทำข้อมูลพื้นฐานของนิคมสร้างตนเอง ประเทศไทยมีนิคมสร้างตนเองทั้งหมด จำนวน 23 แห่ง ทั่วประเทศ พบนิคมสร้างตนเองบางแห่งประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ และได้มีประชาชนร้องเรียนมายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังเช่น กรณีนิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น ประสบปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นในการต่อสัญญาเช่าที่ดิน การขยายเขตการให้บริการไฟฟ้าและประปา รวมทั้งการดำเนินการก่อสร้างและซ่อมแซมถนน ซึ่งเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในพื้นที่นิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์

ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะ ได้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยการประชุมกันเพื่อหารือและลงพื้นที่ติดตามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตนเอง เชื้อนอุบลรัตน์ โดยที่ประชุมมีมติร่วมกันให้หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. กรณีการต่อสัญญาเช่าในแปลงคัมโนนทองที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากเป็นราษฎรที่เข้ามาอยู่ใหม่ มติในที่ประชุมขอให้ชุมชนสร้างตนเองเชื้อนอุบลรัตน์ ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของราษฎรในพื้นที่ตามแนวทางของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อจัดที่ดินทำกินให้แก่ราษฎร และเร่งดำเนินการทำหนังสือแจ้งไปยังผู้เช่าเดิม จำนวน 3 ครั้ง โดยเร็ว ตามระเบียบของนิคมสร้างตนเองเชื้อนอุบลรัตน์ และส่งคำร้องขอเช่าที่ดินไปยังกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อพิจารณาดำเนินการขอเช่าที่ดินให้แก่ราษฎร

2. กรณีการต่อสัญญาเช่าในแปลงชุมชนสว่างโนนทองที่มีราษฎรจำนวนหนึ่งยังไม่ดำเนินการต่อสัญญาเช่า มติในที่ประชุมขอให้ชุมชนสร้างตนเองเชื้อนอุบลรัตน์จัดทำประชาคมร่วมกับสำนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่นและเทศบาลตำบลกุดน้ำใส เพื่อคัดเลือกผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย โดยจะนำผลประชาคมเสนออนุกรรมการระดับอำเภอต่อไป

3. กรณีการขอยกบ้านเลขที่ชั่วคราว มติที่ประชุมขอให้นิคมสร้างตนเองเขียนอุบลรัตน์ รับรองการอยู่อาศัยของราษฎรตามความเป็นจริง เพื่อราษฎรสามารถนำหลักฐานไปประกอบการขอ บ้านเลขที่ชั่วคราวได้

4. กรณีการขอขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้าของแปลงชุมชนสว่างโนนทอง ปัจจุบัน การไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค จังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สำหรับแปลงคุ้มโนนทองนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ขอให้นิคมสร้างตนเองเขียนอุบลรัตน์ ทำหนังสืออนุญาตให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ใช้พื้นที่เพื่อให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทำการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้าเพื่อการจัดสาธารณูปโภค ให้แก่ราษฎร

5. กรณีการขอขยายเขตน้ำประปาในพื้นที่คุ้มโนนทอง เนื่องจากราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ดังกล่าวยังไม่มีบ้านเลขที่ จึงยังไม่สามารถดำเนินการขอขยายเขตน้ำประปาได้ ต้องรอให้เทศบาล ดำเนินการออกบ้านเลขที่ชั่วคราวก่อน จึงจะสามารถดำเนินการได้ สำหรับพื้นที่ชุมชนสว่างโนนทอง ผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้นิคมสร้างตนเองเขียนอุบลรัตน์ทำหนังสืออนุญาตให้การประปาสวนภูมิภาค ใช้พื้นที่เพื่อจัดสาธารณูปโภคให้แก่ราษฎร

6. กรณีการก่อสร้างถนน องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นที่ เรียบร้อยแล้ว ในส่วนของการซ่อมแซมนั้นได้บรรจุลงในแผนปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อดำเนินการ ปรับปรุงเป็นถนนลูกรัง

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้มอบหมายให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้ดำเนินการประสานงาน และติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ นิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดขอนแก่น และการประปาส่วนภูมิภาค สาขาน้ำพอง ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่อาศัยในนิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากการที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามความคืบหน้าดังกล่าว พบว่า ปัจจุบันผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานมีความคืบหน้าเป็น อย่างมาก โดยเทศบาลได้ดำเนินการออกบ้านเลขที่ชั่วคราวให้กับราษฎรที่อยู่อาศัยในแปลงคุ้มโนนทอง เป็นที่เรียบร้อยแล้ว สำหรับนิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่ออยู่อาศัยเสร็จสิ้นแล้ว ส่วนกรณีการประปาส่วนภูมิภาค สาขาน้ำพอง ปัจจุบันได้รับหนังสืออนุญาต ให้เข้าใช้พื้นที่จากนิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ แต่ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากการประปา ส่วนภูมิภาคเขต 6 และกรณีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอน้ำพอง ในส่วนพื้นที่แปลงชุมชนสว่างโนนทอง มีการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ราษฎรที่อยู่อาศัย ในขณะที่แปลงคุ้มโนนทองนั้น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ทำ บันทึกลงเสนอของบประมาณจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดสรรสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็น ปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ รวมทั้งเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของ ประชาชนในประเทศ ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมอบหมายให้มีการดำเนินการศึกษาเชิงระบบเกี่ยวกับ การให้บริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสร้างโอกาส การเข้าถึงการให้บริการอย่างทั่วถึงแก่ประชาชนในประเทศ